Annus IV. - Vol. IV. Die 15 Novembris 1912. Num. 20.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Litterae Encyclicae, pag. 657; Epistolae, pag. 662. — II. *S. C. de Propaganda Fide:* Nominatio, pag. 668; — III. *S. C. Rituum:* De oratione Dominica aliisque Officio defunctorum praemittendis, pag. 668; Monitum, pag. 669. — IV. *S. Romana Rota:* Colonien. Nullitatis matrimonii, pag. 670; Gratianopolitana. Nullitatis matrimonii, pag. 675. — V. *Secretaria Status:* Epistola, pag. 686.

Diarium Romanae Curiae: Avviso di concorso, nomine, onorificenze, necrologio, pagg. 687-688.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXII

Directio: Palazzo della Cancelleria — Roma.

Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.

Pro Italia, L. 12. — Extra Italiam, L. 15.

Unius fasciculi, L. 1.

« *Bis fere in mense* (Commentarium) *prodibit ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. IV, n. 20 - 15 Novembris 1912)

ACTA PII PP. X.

Epistola Encyclica.

PAG.

Singulari quadam. - Ad V. E. Georgium Kopp S. R. E. Presbyterum Cardinalem Episcopum Vratislaviensem ceterosque Archiepiscopos et Episcopos Germaniae de consociationibus opificum catholicis et mistis. - *24 septembris 1912* 657

Epistolae.

I. *Quod accepimus.* - Ad Rmum P. Pacificum a Sejano, Ordinis Fratrum Minorum Capulatorum Ministrum Generalem: de urbano S. Laurentii Brundusini collegio. - *25 octobris 1911* 662

II. *Cum annuos.* - Ad D. Doctorem M. Winauds Aquisgranensis Conventus catholicorum e Germania primum praesidem. Valde probat rerum capita de quibus in conventu acturi sunt. - *12 iulii 1912* . . 663

III. *Officiosissimis litteris.* - Ad R. P. D. Ioannem Vincentium Tasso, Episcopum Augustanum: de synodo dioecesana ab ipso habita. - *30 augusti 1912* 665

IV. *E litteris.* - Ad RR. PP. DD. Carolum Castelli, Archiepiscopum Firmanum, Camillum Moreschini, Archiepiscopum Camerinensem, ceterosque Episcopos Regionis Picenae inferioris: de annuo eorum coetu proxime habito. - *24 septembris 1912* 666

V. *Magna cum animi.* - Ad V. E. Georgium Kopp, S. R. E. Presbyterum Cardinalem, Episcopum Vratislaviensem. Dena sacerdotii, quina episcopatus lustra feliciter explenti gratulatur. - *11 octobris 1912* 667

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

Nominatio Administratoris apostolici 668

S. CONGREGATIO RITUUM.

I. *Romana et aliarum.* - De oratione Dominica et aliis Officio defunctorum praemittendis. - *25 octobris 1912* 668

II. Monitum. - *14 Novembris 1912* 669

Annus IV. - Vol. IV. Die 15 Novembris 1912. Num. 20.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

EPISTOLA ENCYCLICA.

AD V. E. GEORGIUM KOPP S. R. E. PRESBYTERUM CARDINALEM
EPISCOPUM VRATISLAVIENSEM
CETEROSQUE ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS GERMANIAE
DE CONSOCIATIONIBUS OPIFICUM CATHOLICIS ET MISTIS.

PIUS PP. X

DILECTE FILI NOSTER ET VENERABILES FRATRES
SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Singulari quadam caritate benevolentiae erga Germaniae catholicos, qui, huic apostolicae Sedi summa fide atque obsequio devincti, generose ac fortiter contendere pro Ecclesia consueverunt, impulsi sumus, venerabiles fratres, omne studium curamque convertere ad eam excutiendam controversiam, quae inter eos est, de consociationibus opificum: de qua quidem controversia iam pluries Nos proximis annis cum plerique vestrum tum prudentes et graves viri utriusque partis edocuerant. Atque eo studiosius incubuimus ad rem, quia pro apostolici officii conscientia intelligimus sacrosanctum Nostrum esse munus eniti et efficere, ut doctrinam catholicam hi Nobis dilecti filii sinceram et integram servent, nec ullo pacto sinere, ut ipsa eorum Fides periclitetur. Nisi enim mature excitentur ad vigilandum, patet periculum eis esse, ne paullatim et quasi imprudenter in vago quodam nec definito genere christianae religionis acquiescant, quae *interconfessionalis* dici solet, et cum inani commu-

nitatis christianae commendatione diffunditur, cum tamen manifesto nihil ea sit praedicationi Iesu Christi magis contrarium. Accedit quod, cum maxime Nobis in optatis sit catholicorum fovere et firmare concordiam, amoveri quaslibet volumus causas dissensionum, quae, bonorum vires distrahendo, non possunt, nisi adversariis Religionis, prodesse: quin etiam cupimus optamusque, ut cum ipsis civibus a professione catholica alienis nostri eam pacem colant, sine qua nec disciplina societatis humanae nec prosperitas civitatis queat consistere. — Quamvis autem, ut diximus, statum huius causae haberemus cognitum, tamen placuit, antequam eam diiudicaremus, uniuscuiusque vestrum, venerabiles fratres, exquirere sententiam: vosque rogantibus Nobis ea quidem diligentia ac sollicitudine singuli respondistis quae gravitati quaestionis erat consentanea.

Itaque primo loco edicimus catholicorum omnium officium esse et quidem in consuetudine vitae tum privata tum communi et publica sancte inviolateque servandum, tenere firmiter profiterique non timide christianae veritatis principia, Ecclesiae catholicae magisterio tradita, ea praesertim quae Decessor Noster sapientissime in Encyclicis Litteris *Rerum novarum* exposuit; quaeque maxime et episcopos Borussiae, qui anno MCM Fuldam convenerant, in suis consultis secutos esse scimus, et vosmet ipsos, rescribentes Nobis quid de hac quaestione sentiretis, summatim complexos esse videmus.

Videlicet quidquid homo christianus agat, etiam in ordine rerum terrenarum, non ei licere bona negligere quae sunt supra naturam, immo oportere, ad summum bonum, tamquam ad ultimum finem, ex christianae sapientiae praescriptis, omnia dirigat: omnes autem actiones eius, quatenus bonae aut malae sunt in genere morum, id est cum iure naturali et divino congruunt aut discrepant, iudicio et iurisdictioni Ecclesiae subesse. — Quicumque vel singuli vel consociati christiano glorientur nomine, non eos debere, si officii sui meminerint, inimicitias simultatesque alere inter ordines civium, sed pacem caritatemque mutuam. — Causam socialem controversiasque ei causae

subiectas de ratione spatioque operae, de modo salarii, de voluntaria cessatione opificum, non mere oeconomicae esse naturae, proptereaque eiusmodi, quae componi, posthabita Ecclesiae auctoritate, possint, « quum contra verissimum sit eam (quae-« stionem socialem) moralem in primis et religiosam esse, ob « eamque rem ex lege morum potissimum et religionis iudicio « dirimendam » [1].

Iam, quod ad societates operariorum attinet, quamquam iis propositum est commoda huius vitae comparare sociis, tamen maxime probandae, aptissimaeque omnium ad veram solidamque sociorum utilitatem illae sunt habendae, quae praecipue religionis catholicae fundamento constitutae sunt et Ecclesiam aperte sequuntur ducem: id quod pluries Nosmet ipsi, ut ex diversis gentibus occasio oblata est, declaravimus. Ex quo illud consequitur, ut consociationes huiusmodi, confessionis, ut aiunt, catholicae, in regionibus catholicorum certe ac praeterea in aliis omnibus, ubicumque per eas variis sociorum necessitatibus consuli posse videatur, institui atque omni ope adiuvari oporteat. Neque vero, - si de iis consociationibus agitur, quae causam religionis et morum directe aut oblique contingant - res foret quae probari ullo modo posset, in iis ipsis regionibus, quas modo memoravimus, fovere et propagare velle consociationes mistas, id est, quae ex catholicis et acatholicis conflentur. Etenim, ut alia omittamus, in magnis sane periculis ob societates huius generis versantur aut certe versari possunt nostrorum et integritas Fidei et iusta obtemperatio legibus praeceptisque Ecclesiae catholicae: quorum quidem periculorum etiam in pluribus e vestris de hac quaestione responsis, venerabiles fratres, apertam significationem legimus.

Nos igitur mere catholicas, quotquot sunt in Germania, consociationes opificum perlibenter omni ornamus laude, cupimusque bene evenire quidquid nituntur in commodum multitudinis operariae, laetioraque semper eis optamus incrementa. Verumtamen, hoc cum dicimus, non negamus fas esse catho-

[1] Epist. Encycl. *Graves de communi.*

licis - ut meliorem opifici fortunam, aequiorem mercedis et laboris conditionem quaerant, aut alia quavis honestae utilitatis causa - communiter cum acatholicis, cautione adhibita, laborare pro communi bono. Sed eius rei gratia, malumus catholicas societates et acatholicas iungi inter se foedere per illud opportunum inventum, quod *Cartel* dicitur.

Hic autem, venerabiles fratres, non pauci a Nobis petitis, ut Syndicatus christianos qui appellantur, uti hodie in vestris dioecesibus constituti sunt, per Nos vobis tolerare liceat, propterea quod et numerum opificum longe maiorem, quam consociationes mere catholicae, complectuntur, et magna, si id non liceret, essent incommoda secutura. Cui Nos petitioni, respicientes peculiarem rei catholicae rationem in Germania, putamus concedendum, declaramusque tolerari posse, et permitti catholicis, ut eas quoque societates mistas, quae in vestris sunt dioecesibus, participent, quoad ex novis rerum adiunctis non desinat huiusmodi tolerantia aut opportuna esse aut iusta; ita tamen, si cautiones adhibeantur idoneae ad declinanda pericula, quae in eius generis consociationibus inesse diximus. Quarum cautionum haec praecipua sunt capita. — Primum omnium, curandum est, ut qui opifices catholici horum Syndicatuum participes sunt, iidem catholicis operariorum societatibus, quae *Arbeitervereine* appellatione notantur, sint adscripti. Quod si ob hanc causam debeant alicuius rei, praecipue pecuniae, iacturam facere, pro certo habemus, eos, ut sunt incolumitatis fidei suae studiosi, non invite facturos. Etenim feliciter usu venit, ut hae consociationes catholicae, adnitente clero cuius ductu vigiliaque gubernantur, plurimum valeant ad sinceritatem fidei, ad integritatem morum tuendam in sociis, atque ad alendos eorum religiosos spiritus multiplici exercitatione pietatis. Quare qui consociationibus hisce moderantur, non est dubium, quin, gnari temporum, velint, praesertim de iustitiae et caritatis officiis, ea praecepta et praescripta tradere operariis, quae his necessarium aut utile sit probe novisse, ut in Syndicatibus recte possint et secundum doctrinae catholicae principia versari.

Praeterea, Syndicatus iidem - ut sint tales, quibus catholici dare nomen possint - necesse est ab omni se contineant vel ratione vel re quae cum doctrinis mandatisque Ecclesiae legitimaeve potestatis sacrae non conveniat: itemque ne quid minus probandum ex hoc capite aut scripta aut dicta aut facta eorum praebeant. Quare Sacrorum Antistites officii ducant sanctissimi, observare sedulo, quem ad modum hae societates se gerant, et vigilare, ne catholici homines ex earum communione aliquid detrimenti capiant. Ipsi autem catholici Syndicatibus adscripti ne umquam siverint, ut Syndicatus, etiam qua tales, in curandis terrenis sociorum rebus ea profiteantur aut faciant, quae quocumque modo contraria sint praeceptis, supremo Ecclesiae magisterio traditis, iisque praesertim, quae supra revocavimus. Et hanc ob causam quoties de rebus attingentibus mores, id est de iustitia aut caritate, quaestiones exsistent, attentissime vigilabunt episcopi, ne fideles catholicam morum disciplinam negligant, neve ab ea transversum unguem discedant.

Equidem certum habemus, venerabiles fratres, fore ut quae hic a Nobis praescripta sunt, ea vos religiose inviolateque servanda curetis, Nosque diligenter et assidue de re tanti momenti certiores faciatis. Quoniam vero hanc Nobis assumpsimus causam, eiusque iudicium, consultis episcopis, Nostrum debet esse, praecipimus bonis quotcumque numerantur in catholicis, ut eadem de re iam nunc omni inter se disputatione abstineant; qui quidem, iuvat confidere futurum, ut, fraternae servientes caritati, pleneque obsequentes auctoritati Nostrae suorumque Pastorum, integre et ex animo efficiant quae iubemus. Quod si qua inter eos rerum difficultas oriatur, quo modo dissolvenda ea sit, habent in promptu: adeant episcopos suos consultum, hique rem ad apostolicam hanc Sedem deferent, a qua diiudicabitur. Quod reliquum est - et ex iis quae diximus, facile colligitur - quemadmodum ex una parte nemini fas esset accusare de suspecta Fide eoque impugnare nomine qui, constantes in defendendis doctrinis iuribusque Ecclesiae, tamen recto consilio

volunt de Syndicatibus mistis esse, et sunt, ubi pro locorum rationibus potestati sacrae visum est Syndicatus huiusmodi, certis adhibitis cautionibus, esse permittere: item, altera ex parte valde improbandum foret inimice insectari consociationes mere catholicas - quod genus contra omni est ope adiuvandum ac provehendum - atque adhiberi velle et quasi imponere *interconfessionale*, quod aiunt, genus, idque per speciem quoque exigendi ad unam eamdemque formam omnes, quotquot sunt in singulis dioecesibus, catholicorum societates.

Interea, dum pro Germania catholica, ut magnos habeat in re et religiosa et civili progressus, vota facimus, ea ut feliciter eveniant, singularem Dei omnipotentis opem et Virginis Matris Dei, quae ipsa regina pacis est, patrocinium genti dilectae imploramus: atque auspicem divinorum munerum et eamdem praecipue benevolentiae Nostrae testem, apostolicam benedictionem vobis, dilecte fili Noster et venerabiles fratres, vestroque clero et populo amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum die XXIV mensis septembris MCMXII, Pontificatus Nostri anno decimo.

EPISTOLAE.

I.

AD REVM̃UM P. PACIFICUM A SEJANO, ORDINIS FRATRUM MINORUM CAPULATORUM MINISTRUM GENERALEM: DE URBANO S. LAURENTII BRUNDUSINI COLLEGIO.

Dilecte fili, religiose vir, salutem et apostolicam benedictionem. — Quod accepimus propediem fore, ut Urbanum Laurentii Brundusini Collegium dedicetur, vehementer Nobis gratum accidit: laudamusque providentiam curamque tuam, dilecte fili, qui alumnis optimae spei ex omni religiosa familia quam moderaris, ad exquisitiorem disciplinam erudiendis hanc domum aperueris. Velle sacram iuventutem doctrinae laude florere, saluberrimum sane consilium est, planeque his temporibus congruens. Nam hodie maxime, cum, ob eruditionem late propagatam, virtus ipsa quae non sit satis polita studiis contemnitur, si quidem clerus adulescens ad divinum exercendum ministerium, bene a doctrina instructus, accesserit, non modo dignitatem sacerdotii tuebitur aptius,

sed, quod maius est, in sacris ipsis muneribus multo versabitur utilius. Atque hoc de clericis Ordinum religiosorum etiam, non de iis dumtaxat qui in medio aestu *saeculi* vivunt, est dicendum. Est igitur, cur tibi, dilecte fili, gratulemur ob institutum huiusmodi, quod et Fratrum Capulatorum familiae, et populo christiano valde potest evenire frugiferum. Eveniet autem sine dubitatione ulla, si hac lege sancte dirigatur, ut propria Franciscanae disciplinae natura atque ratio in omni ipsius temperatione spiret. Quare uberem doctrinae eiusque sanae et incorruptae copiam percipiant alumni; at simul, quia, vacua virtutum solidarum pondere, *scientia inflat*, idcirco humilitatis et obedientiae, paupertatis et paenitentiae spiritum penitus imbibant: haec enim sunt tamquam animi lineamenta Francisci beatissimi, cui nulla fuit sublimior philosophia quam *scire Iesum et hunc crucifixum*. Eo vel magis quod propter eam praecipue causam Collegium est conditum, ut sacerdotes sacris missionibus idoneos efferat: quae causa homines requirit iis abunde ornatos virtutibus, quas memoravimus. Ceterum de his rebus omnibus videmus in Collegii *Statutis* optime esse cautum. Itaque ut illa rite observentur praescripta et cupimus et volumus: atque auspicem divinorum munerum, apostolicam benedictionem tibi, dilecte fili, et doctoribus discipulisque Instituti Laurentiani amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXV mensis octobris MCMXI, Pontificatus Nostri anno nono.

PIUS PP. X.

II.

AD D. DOCTOREM M. WINAUDS AQUISGRANENSIS CONVENTUS CATHOLICORUM E GERMANIA PRIMUM PRAESIDEM, VALDE PROBAT RERUM CAPITA DE QUIBUS IN CONVENTU ACTURI SUNT.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Cum annuos Catholicorum Germaniae celebres conventus faciamus plurimi ut qui nomini Germanico ad religiosam civilemque rem maxime sint utiles et salutares, pergratum Nobis accidit quod nuntiasti, vos proxime conventuros Aquisgranum, in urbem vetustate venerabilem, rerumque gestarum monumentis illustrem, qua quidem vos nullam opportuniorem ad coëundum hoc anno eligere potuistis. Ibi enim tonare etiamnunc in concionibus videtur magnus ille catholicae Fidei iurisque propugnator et vindex, qui religione, integritate et prudentia, actuosaque virtute optimo cuique eluxit in exemplum, Ludovicus Windthorst, cuius immortalia in

se promerita grate pieque commemorans Germania catholica natalem eius centesimum mox, ut decet, celebrabit. Nec vobis in hac re ad confirmandum, ad fovendum deesse poterat archiepiscopus vester, dilectus filius Noster, Cardinalis Antonius Fischer, quem diligentissimum pastoralis officii eumdemque Nostri et apostolicae Sedis perstudiosum plurimis iam experimentis probe cognovimus. Iamvero capita rerum de quibus in proximo conventu actum iri scribis, maximi sane momenti sunt ac ponderis. Etenim sacrarum expeditionum ad exteros eiusmodi est opus, quod pluribus apud bonos commendari non debeat: quisquis intelligit quanti sit verae fidei lumine illustrari, si quem christianae caritatis igniculum sentiat, profecto tot miseris fratribus qui in tenebris iacent et in umbra mortis, pro facultate succurret. Nec minus probari catholicis omnibus debet quod habetis propositum rursus affirmateque testandi non passuros vos esse, ut Religionis doctrina qua, tamquam fundamento, omnis recta disciplina institutioque nititur, quaeque perniciosis horum temporum motibus praecipue obsistit, e scholis publicis exulet. Neque enim Nos latet quanta in hoc genere sit adversariorum pertinacia. Praeterea placet vehementer, quod studetis validius usque repugnare iis qui, cum summum bonum in fruendis huius vitae suavitatibus ponant, neque confidant se posse socialem, ut aiunt, quaestionem aliter dirimere quam si hunc societatis humanae statum in re morali, politica, oeconomica, subverterint, multitudinem rudem praecipue et incautam ad se alliciunt ut, contemptum Religionis et despicientiam Dei, quem ipsum contendunt nullum esse, animis instillantes, ad suscipiendum in superiores ordines immortale odium atque ad imperium cuiusvis potestatis legitimae detrectandum sensim perducant. Horum in laqueos ne incidant opifices praesertim, qui magis quam caeteri periculis patent, scimus Catholicos Germanos iam diu elaborare cum laude. Vos igitur, progredientes alacres in incepto, pergite operariam plebem ad religiosum socialemque profectum adjuvare, eiusque legitimis rationibus, salva iustitia et caritate, consulere. In quo haec vobis sancta semper erit lex, ut mandatis consiliisque episcoporum vestrorum fideliter obsequamini, operam vestram exigentes ad ea praescripta quae decessores Nostri et Nosmetipsi hac in causa edidimus. De vestra vero erga apostolicam Sedem pietate ac fide, Nobis nunquam dubium fuit; sed tamen quod tu, dilecte fili, summum Nobis obsequium studiumque professus, addis in tuis litteris, Germanis Catholicis esse imprimis curae ut Romanus Pontifex, qui nunc nec tolerabili et precaria conditione utitur, meliore utatur, eiusque potissime in tuto sit liberum ab omni aliena potestate arbitrium, id Nos magnopere consolatur. Interea nihil

Nobis est optatius quam ut ex omnibus ordinibus civium, e sodalitiis nostrorum toto Imperio diffusis frequentissimi ad istum conventum confluant; caritas in vestris disputationibus dominetur, quemadmodum fraterna inter vos et Fidei et patriae necessitudo postulat; et, quod caput est, talia sint consulta vestra, quae istius populi temporibus magno usui esse possint. Divinorum autem munerum auspex et paternae Nostrae benevolentiae testis apostolica sit benedictio, quam tibi, dilecte fili, iis qui tecum conventui curando praesunt, atque universis qui convenient, amatissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XII iulii MCMXII, Pontificatus Nostri anno nono.

PIUS PP. X.

III.

AD R. P. D. IOANNEM VINCENTIUM TASSO, EPISCOPUM AUGUSTANUM: DE SYNODO DIOECESANA AB IPSO HABITA.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Officiosissimis litteris admodum delectati sumus, quas, una cum clero tecum in dioecesanam Synodum congregato, nuperrime, prius quam coetum dimitteres, ad Nos dedisti. Ea enim nuntiabas, quibus animus Noster, medias inter has rerum acerbitates, merito recrearetur: alterum, quod veteres synodales constitutiones ita temperavistis, ut eas horum temporum condicioni et disciplinae accomodaveritis; in quo recte cautum a vobis est, ne quid ex iis neglegeretis quae in christiani populi utilitatem videmur opportune ad hunc diem decrevisse; alterum, quod, Anselmo duce, sanctissimo illo doctissimoque viro quem urbs vestra Ecclesiae peperit, magisterio et auctoritati apostolicae Sedis tantum vos tribuere ostenditis, quantum filios studiosissimos decet. Utrumque cum tibi, venerabilis frater, tum sacerdotibus qui in Synodum coiverunt, ex animo gratulamur; spem vero certam fovemus, futurum, ut iis ad effectum perductis quae prudenter deliberastis, christianarum virtutum laudes neque in tuis clericis neque in reliquis e populo desiderentur. Qua in re ut optatis respondeat exitus, apostolica efficiat benedictio, quam tibi, venerabilis frater, et clero populoque tuo, paternae benevolentiae Nostrae testem, peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXX mensis augusti an. MCMXII, Pontificatus Nostri decimo.

PIUS PP. X.

IV.

AD RR. PP. DD. CAROLUM CASTELLI, ARCHIEPISCOPUM FIRMANUM, CAMILLUM MORESCHINI, ARCHIEPISCOPUM CAMERINENSEM, CETEROSQUE EPISCOPOS REGIONIS PICENAE INFERIORIS: DE ANNUO EORUM COETU PROXIME HABITO.

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — E litteris quas die septimo et decimo huius mensis ad Nos dedistis, libentissime accepimus vestro vos more in Lauretanam urbem coëuntes, ut ea communi consilio decerneretis quae essent ecclesiis vestris aptius profutura, initium rei per amplissimam observantiae erga Nos vestrae significationem facere voluisse. Hoc equidem humanitatis pietatisque officium amavimus, eo vel magis quod profitebamini, religiose vos praescriptionibus esse obsecuturos quas de Italiae Seminariis nuperrime per sacram Congregationem Consistorialem promulgari iussimus. Profecto Sacrorum alumnos, ut habetis compertum, in oculis ferimus, et omnia ad hunc diem experti esse ac tentasse videmur, ut, quos vitam in proximorum salutem sancte traducere aliquando oporteat, iis nihil desit ad legitimum cultum et animi et ingenii. Vestrum igitur est, ita eos pie vivendi disciplina ac rectis doctrinis excolere, ut, quibus manus imposueritis, in suo quisque munere egregie versentur, et morum integritate, religione, sapientia omnibus praeluceant. Qua in re opera erit vestra fructuosior, si a beatissima Virgine, cuius Almam Domum in regione vestra constitisse gloriamini, auxilium petere non cessabitis: quae enim Apostolis sanctis bona mater adfuit, eius opem in iuventute sacra optime instituenda non esse vobis defuturam pro certo habeatis. Caelestium interea munerum auspicem ac paternae benevolentiae Nostrae testem, vobis, venerabiles fratres, et clero populoque vestro apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXIV mensis septembris anno MCMXII, Pontificatus Nostri decimo.

PIUS PP. X.

V.

AD V. E. GEORGIUM KOPP, S. R. E. PRESBYTERUM CARDINALEM, EPISCOPUM VRATISLAVIENSEM: DENA SACERDOTII, QUINA EPISCOPATUS LUSTRA FELICITER EXPLENTI GRATULATUR.

Dilecte fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Magna cum animi voluptate nuntium accepimus, quinquagesimum sacerdotii itemque quintum et vicesimum episcopatus tui Vratislaviensis natalem a te propediem celebratum iri, concordi ac geminata cleri populique tui laetitia. Utrumque tibi eventum, dilecte fili Noster, ex animo gratulamur non una de causa: tum quod filiorum gaudia patrem decet habere communia, tum potissime quod tam diuturnum aetatis spatium ita in procuranda hominum salute et in re catholica provehenda consumpsisti, ut plurimum laudis atque utilitatis Ecclesiae pepereris. Cupimus igitur omnique Deum contentione precamur ut te incolumem quam diutissime tueatur; ita sane perges creditum tibi gregem, qua es industria sollertiaque, moderari, et de eo deque Ecclesia universa mereri optime. Bona tandem spe freti, futurum, ut haec singularis benevolentiae Nostrae significatio, qua volumus sollemnibus proxime habendis veluti cumulum afferre, pergrata tibi perque iucunda accidat, caelestium auspicem munerum, tibi dilecte fili Noster, et clero populoque tuo apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XI mensis octobris an. MCMXII, Pontificatus Nostri decimo.

PIUS PP. X.

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIO ADMINISTRATORIS APOSTOLICI.

Litteris sacrae Congregationis de Propaganda Fide, nominatus est:

12 octobris 1912. — *Administrator Apostolicus Transvaalensis*, R. P. Carolus Cox, ex Congregatione Oblatorum B. Mariae Virginis Immaculatae.

S. CONGREGATIO RITUUM

I.

ROMANA ET ALIARUM.

DE ORATIONE DOMINICA ET ALIIS OFFICIO DEFUNCTORUM PRAEMITTENDIS.

Ex Decreto in una Plurium Dioecesium, diei 24 iulii vertentis anni, praescribitur rubrica inserenda in Officio Defunctorum, tam in Breviario quam in Rituali Romano, circa modum Matutinum concludendi et Laudes inchoandi, quoties Laudes a Matutino separantur. Hinc ob singularem casum sacrae Rituum Congregationi altera quaestio pro opportuna solutione proposita fuit: « An ante Vesperas Defunctorum « praemitti debeant *Pater* et *Ave;* et ante matutinum *Pater*, *Ave* et *Credo* ». Et sacra Rituum Congregatio ad relationem infrascripti Secretarii, audito voto Commissionis Liturgicae, reque accurato examine perpensa, respondendum censuit: « Affirmative, quoties Vesperae aut Matutinum Defun- « ctorum separatim ab Officio divino recitentur ».

Atque ita rescripsit et servari mandavit, die 25 octobris 1912.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

II.

MONITUM.

Sigismundus Ruschitzka, sacerdos degens in urbe Bavariae cui nomen Ursberg, iteratis proprio marte litteris ad Emos S. R. E. Cardinales, ad locorum Ordinarios et ad Superiores religiosorum Ordinum, evulgat « Missalia alia adprobata esse tantum pro Urbe, alia pro ceteris « dioecesibus; nec fas esse iis in Dioecesibus uti Missalibus pro Urbe « approbatis; extra Urbem vero reiicienda esse Missalia a Typographo « Pontificio et S. R. C. Friderico Pustet » - qui e contra annis 1884 et 1900 ex privilegio editionem typicam impressit cui ceterae omnes editiones essent conformes, quia Ruschitzka effingit adprobata fuisse tantum pro Urbe.

Praeterea prorsus ignorans quae S. C. temporis progressu statuerit, iniussus incongrua omnino suadere conatur, praesertim circa nomina Imperatorum, Regum, Praesidum, etc. inserenda in Canone Missae, in Litaniis Sanctorum et in S. Liturgia Feria VI in Parasceve et Sabbato Sancto. Cum a Superioribus monitus non acquieverit; S. R. C. certiores facit omnes ad quos pertinet distinctionem sacerdotis Ruschitzka qua Missalia pro Urbe secernuntur a Missalibus pro locis extra Urbem commentitiam esse et arbitrariam: cetera vero ab ipso inculcata nullius roboris esse ideoque nihili facienda; mandatque Superioribus eius, ut silentium ei imponentes in officio contineant; quod si obtemperare renuerit, rem ad hanc S. Congregationem deferant.

Die 14 novembris 1912.

Fr. S. Card. Martinelli, *S. R. C. Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Episc. Charystien., *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

I.

COLONIEN.

NULLITATIS MATRIMONII (ZIEBE-LAUBE).

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno nono, die 1 iulii 1912, RR. PP. DD. Franciscus Heiner, Ponens, *Ioannes Prior et Aloisius Sincero, Auditores de turno, in causa* « Colonien. - Nullitatis Matrimonii », *instante pro appellatione Defensore vinculi Colonien. dioecesis, inter* Alvinam Laube, *repraesentatam per legitimum procuratorem ex officio deputatum, advocatum Angelum D'Alessandri, et* Amadeum Ziebe, *interveniente et disceptante in causa Defensore vinculi ex officio, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

Alvina Laube, sectae evangelicae addicta, sexdecim annos nata, matrimonium iniit die 5 iulii 1893 cum Amadeo Ziebe, viro eiusdem religionis. Unio tamen, ex qua filius natus est, post annum quintum coniugii, tam infelix et infausta evasit ut anno 1900 Alvina virum dereliquerit, et anno 1906 a tribunali civili divortium in favorem mariti concessum fuerit. Postea Alvina cum viro quodam catholico, Goffredo Gerecht nomine, vitam communem instituit; cum eodem civiliter coniuncta est die 7 maii 1908, et instantibus parentibus catholici Goffredi ut matrimonium ecclesiasticum fieret, cum mulier vice-curato ecclesiae apud Dusseldorf dixerit se Annam Laube nuncupari et nubilem esse, potuit per fraudem coram Ecclesia secundum matrimonium cum Goffredo attentare. In sinum Ecclesiae recepta die 11 iulii 1908, a iudice ecclesiastico petiit ut primum matrimonium cum Amadeo Ziebe nullum declararetur ex capite vis et metus a parentibus illati, et praesertim a matre ipsius. Die 2 decembris 1909 curia Coloniensis sententiam pro matrimonii nullitate emisit. Appellante vero vinculi Defensore ad normam Constitutionis Benedictinae « Dei Miseratione », causa nobis iterum proponitur sub dubio consueto: *An constet de nullitate matrimonii in casu?*

In Iure. - Scitum est ex iure Decretalium, in capitibus 14, 15 et 28 *De Sponsalibus* praesertim declarato, per metum gravem a causa libera iniuste incussum ad extorquendum consensum matrimonialem, matrimo-

nium, saltem iure ecclesiastico, dirimi. Metus reverentialis, seu « futuri « mali existimatio quod ab iis metuimus in quorum potestatem sumus », ex sese levis est, sed gravis effici potest per aliquid adiunctum, minas nempe, verbera, preces importunas et instantes parentum; vel etiam, deficiente hoc adiuncto, si paterna indignatio apprehenditur a metum patiente tamquam diu duratura, ac proinde tamquam malum grave difficulter evitandum. Gravitas et iniustitia metus incussi probari debent in foro externo per facta specifica, indicia, etc., quae certitudinem moralem gignere queunt.

In Facto. - Si actrici credere velimus, nihil omnino deest in casu ad metum gravem constituendum, illumque iniustum, et ad extorquendum consensum matrimonialem incussum. Adsunt preces importunae et instantes ex parte matris, verbera, minae; maxima aversio perseverans ex parte sponsae erga virum, resistentia ab eadem ostensa usque ad ipsum matrimonium: fuga arrepta die nuptiarum, tristitia magna mulieris, et tandem in vita coniugali, praesertim immediate post nuptias, reluctantia eiusdem contra unionem maritalem cum viro.

Depositio vero illius parum aut nihil valere dicenda est; primo, quia decernit Alex. III in cap. *Super eo*, 5, tit. 13, *de eo qui*, in lib. 4, X, confessionem coniugum post matrimonium non probare contra matrimonium. Ad rem scribit Wernz, n. 745, 1, ed. 1911: « Confessio vero, « quam coniuges in ipsa disquisitione iudiciali faciunt, aut ante illam « quidem fecerunt sed post matrimonii, quod accusant, celebrationem, « quatenus contra valorem matrimonii pugnat, omni vi probandi caret ».

Et Reiffenstuel, lib. 2, tit. 18, n. 30: «... non valet confessio contra « matrimonium eiusque valorem, ut c. *Super eo*, 5, *De eo qui cognovit*. « Idque ex eo quia causa matrimonii est favorabilis, c. *Directae*, 39, « *De Appellat.*, et cap. ult. *De Sent. et re iudicat.*, sicque confessioni contra « eius validitatem factae, repugnat favor iuris communis ». Certe hoc principium non eodem modo cuiusvis impedimenti probationi applicandum est, aliquando enim confessio coniugis, etiam post matrimonium facta, elementum necessarium probationis contra validitatem eiusdem constituit, ut asserit Sanchez respectu simulati consensus (lib. 2, disp. 45, n. 15). At semper verum remanet confessionem coniugis contra matrimonii validitatem post eiusdem celebrationem factam, non probare eius nullitatem, nisi ex alio fonte sufficienter constet talem confessionem veritatem continere.

Secundo. Veracitas actricis est suspecta, cum mentita fuerit vicecurato ecclesiae apud Düsseldorf in re gravi, sicque per fraudem obti-

nere potuit ut matrimonium secundum, impedimento dirimente ligaminis perseverante, coram Ecclesia celebraretur.

Declarat parochus Balten: «... si annunziarono al sig. cappellano « Schierche, a cui erano stati indirizzati per informazioni: qui la Laube « si qualificò per Anna *Laube e nubile*, e evangelica. Essa al principio « mi dichiarò che aveva realmente creduto che essa fosse ancora nubile, « più tardi disse di aver fatto ciò per poter sposare in chiesa, e così « vivere in quiete e pace con la famiglia ».

Tertio. Omnia quae dicit actrix, a viro Amadeo Ziebe negantur in sua depositione, de qua inferius agemus.

Quarto. Nullimode confirmantur ab aliis testibus, sive ab ullo teste, ea quae narrat actrix. Quinque ab ea producti sunt testes; genitores ipsius, Ida Blümel, Carolina Schulz, et Paolina Fiebig, omnes absente vinculi Defensore interrogati. Iste defectus, quo invalidae redduntur eorum depositiones, per rescriptum summi Pontificis sanatus est. At nec auctoritas pontificia sanare potest defectus naturales depositionum, quibus omnis earumdem vis probandi tollitur. Is enim fuit modus parentes actricis interrogandi, eaeque circumstantiae, ut ex interrogatorio veritas erumpere non potuerit. Imprimis notandum est eos simul, non seorsim, interrogatos fuisse, et unum simul responsum quaestionibus dedisse, et eamdem depositionem subscripsisse, ita ut impossibile sit discernere quamnam partem mater, quae ut principalis causa coactionis ab actrice describitur, quamnam partem pater, in filia ad matrimonium cogenda habuerit. Deinde, depositiones eorum sunt omnino genericae; coactionem affirmant, et verbera, et preces instantes cum lacrymis, quin ullum factum specificum, vel circumstantias adducant. Iamvero, notum est in iure, prout ab auctoribus, et praesertim a S. Rota, passim docetur, minas, verbera, etc. non probari per affirmationem genericam sine relatis circumstantiis. Ita Coscius, *De sep. thori*, lib. 1, cap. 8, n. 61. « Metus « tamen pro annullando matrimonio non probatur per testes non conclu« dentes de circumstantiis minarum ».

Rota, dec. 334, par. 11, n. 9, cor. Albergati dicit: « Secundus Val« trinus nihil aliud deponit, nisi quod viderit aliquando principem « Franciscum obiurgantem et compellentem in suo *gabinetto* D. ducem « Carolum, ut huiusmodi sponsalibus consensum praestaret; quali« tates vero et circumstantias minarum non assignat, nec specifice de « certo, ut testificatur; ideoque haec generica impulsio resolvitur in « simplicem adhortationem et incitationem parentibus licitam, ut ex « Menoch. cons. 69, n. 41, ac alias animadversum fuit in praeterita « decisione ».

Rota, dec. 172, n. 6, 7, cor. Carpino, ait: « Nec metus probatus « fuit, ut debuisset, ab allegante 1, 2, C. de Transact. et ***cum illius « circumstantiis, quas in his terminis exegit Rota*** in dec. Mantic. 142, et « Buratt. dec. 628, ***et alibi passim*** ». Recte notat vinculi Defensor ex decisione rotali cor. Cantuccio an. 1750: « Testes debent testificari per « actus exteriores quos viderint. Unde cum nullam assignent rationem, « nec etiam referant aliqua signa vel actus exteriores, dicuntur iudi- « care, non autem testificari ».

Ita generice testati sunt parentes actricis, ut testes Blümel, Schulz et Fiebig, quae nihil de circumstantiis coactionis sciverunt, nihil ex propria scientia de praetenso metu cognoscere potuerunt, ipsam depositionem parentum, invitante parocho, subscripserint, quia, ut ipsi aiunt: « Interrogati non hanno da dir nulla di differente da quanto hanno già « deposto i genitori ». Eo magis nullius ponderis aestimandae sunt huiusmodi genericae affirmationes testium, quo facta de quibus loquitur actrix valde specifica sunt, suis circumstantiis vestita, sensu perceptibilia, quae pluribus sive directe sive indirecte nota esse poterant, nec proinde difficilis probationis erant.

Praeterea, responsiones aliquando interrogatoriis non satisfaciunt. Ita ad 6: « Come si comportò vostra figlia nel matrimonio civile? E nel « matrimonio religioso? Era ella da tempo preparata che doveva andare « all'ufficio di stato civile? Ovvero, glielo avete dichiarato inaspetta- « tamente che doveva ad ogni modo andare all'ufficio di stato civile? « Come andò la festa di nozze? » Quibus quinque quaestionibus respondent Annae genitores: « Ella venne intimorita e costretta a far ciò ».

Aliis quaestionibus nullimode respondent. Depositio genitorum actricis, igitur, ob supradictas rationes omni vi probandi destituitur.

Carolina Schulz et Paulina Fiebig tantummodo post matrimonium, ideoque tempore suspecto, de coactione a parentibus exercita generico quodam modo audierunt. Ida Blümel paulo ante matrimonium ab actrice didicit eam obligatam fuisse a parentibus ad matrimonium contrahendum, nihil tamen de circumstantiis coactionis adhibitae deponere potest.

E contra, maritus actricis, Amadeus Ziebe, in toto negat ea quae ab actrice respectu matrimonii narrantur. Sine fide iuramenti testatus est, at ex actis non apparet eum recusasse iuramentum, quod omissum fuisse praesumitur ex incuria moderatoris actuum. De illo testatur iudex instructor: « Amadeo Ziebe fa l'impressione di uomo quieto, « semplice e sincero. La sua deposizione presenta, durante il suo corso, « il carattere della credibilità e della verità ». In casu, igitur, reiici

nequit eius depositio, quae, cum pro validitate matrimonii militet, ex favore iuris, vim probandi habet, quae confessioni alterius coniugis contra matrimonium denegatur. Scribit Wernz, num. 745, 1, ed. 1911: « Denique confessio quae pro matrimonii validitate militat, vim pro- « bandi in iis casibus habet in quibus coniugibus ius accusandi matri- « monium privative reservatur. Alias praesumptionem tantum generat ».

Reiffenstuel, lib. 2, tit. 18, n. 31: « Ceterum, si pro matrimonio « confessionem fieri contingat, tunc statur tali confessioni, cap. 2, *de* « *clandest. despons.* Dummodo nullum praeiudicium exinde pararetur « cuipiam, neque obstaret aliquod impedimentum. Disparitas inter hunc « et priorem casum desumitur ex favore animae et periculo peccati; « tale enim immineret, si ad solam partium confessionem dissolveretur « matrimonium, forsitan iam antea validum; non item ex eius contractu, « si aliud non obsistat ». Hostien. in Summa h. t. n. 2.

Nec infirmatur Amadei testimonium ex eo quod secundum matrimonium contraxit; quia et mulier cui opponitur similiter egit, et quidem cum fraude coram Ecclesia matrimonium attentavit; ipse vero, cum errore protestantico imbutus sit, bona fide putare potest se iure suo uti. Anna vero, viro catholico nubens, cuius familia semper instabat ut matrimonium legitime contraheretur, praesumitur impedimentum ligaminis non ignorasse.

En testimonium Amadei: « La nostra relazione prima del matri- « monio durò circa un anno intero. Alvina Laube non ha mai mostrato « riluttanza al matrimonio, e mai ha opposto resistenza. Nulla mi era « noto a riguardo delle violenze che i genitori di Alvina Laube esercita- « vano per il nostro matrimonio. Alvina Laube non si è opposta nè « con me nè con mio padre di andare al matrimonio civile. Ella non « ha affatto cercato di sottrarsi al matrimonio, nè mi ha mai pro- « posto di rinunciare al matrimonio. Il giorno del matrimonio passò « fra la più bella allegria ed il migliore umore. La sposa non si è « rifiutata dopo il matrimonio di accettare la vita matrimoniale con « me. Mia moglie non si è rifiutata sin dal principio, e soddisfece al « dovere coniugale per tutto il primo anno. Solamente nel 1898, allor- « chè ebbe conosciuto il sottufficiale Ugo Wasner, che aveva alloggiato « durante il periodo delle manovre presso la di lei madre e poi da « questa fu introdotto nella mia casa, mi rifiutò il suo amore e si ricusò « di unirsi più con me. La mia moglie abbandonò me ed il mio bambino « nell'anno 1901, e si rifiutò alle mie continue preghiere di ritornare ».

Post septem annos vitae coniugalis, in qua proles nata est, mulier virum deseruit. Longa haec cohabitatio cum prole suscepta confirmat

potius viri depositionem de consensu libere praestito quam mulieris assertiones de praetenso metu.

Quibus omnibus in iure et in facto mature perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores de turno, pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus, proposito dubio respondentes *Negative* seu: *Non constare de nullitate matrimonii in casu.*

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam ss. canonum, et praesertim cap. 3, sess. XXV. Conc. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis extitura sint.

Romae, in sede Tribunalis S. R. Rotae, die 1 iulii 1912.

Franciscus Heiner, *Ponens.*
Ioannes Prior.
Aloisius Sincero.

T. Tani, *Notarius.*

II.

GRATIANOPOLITANA

NULLITATIS MATRIMONII (REYNIER-DE CHALONGE).

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae, anno nono, die 17 iulii 1912, RR. PP. DD. Franciscus Heiner, Ponens, *Ioannes Prior et Aloisius Sincero, Auditores de Turno, in causa* « Gratianopolitana. - Nullitatis matrimonii » *inter* Mariam Reynier, *repraesentatam per legitimum procuratorem Nazarenum Ferrata, Advocatum, et* Marcellum de Chalonge *interveniente et disceptante in causa Vinculi Defensore ex officio, sequentem tulerunt sententiam definitivam.*

Maria Reynier, 20 annos nata, cum consobrino Marcello De Chalonge, dispensatione super impedimento consanguinitatis praevie obtenta, matrimonium iniit die 2 octobris 1906, in ecclesia parochiali S. Aloisii in civitate Gratianopolitana. Vix tamen anno cum dimidio elapso, graves dissensiones Mariam inter et Marcellum ortae sunt, ex qua causa consortium vitae abruptum est, absque spe reconciliationis. Maria deinde adiit tribunal ecclesiasticum Gratianopolitanum, petiitque ab eo ut matri-

monium ex capite clandestinitatis declararetur nullum. Die vero 23 februarii 1912, prodiit sententia in favorem actricis pro nullitate matrimonii. Vinculi defensore appellante ex officio, causa ad H. S. T. deducta est sub dubio consueto: ***An constet de matrimonii nullitate in casu.***

Agitur in causa de celeberrimo Decreto Trid. *Tametsi* (Sess. XXIV, c. I, *de ref. matr.*), quod tempore celebrationis nuptiarum in tota dioecesi Gratianopolitana vigebat. Hinc tantummodo parochus proprius alterutrius sponsi competens erat ad valide assistendum nuptiis, sive per se sive per legitimum delegatum. De facto matrimonium Mariam inter et Marcellum contractum est in civitate Gratianopolitana, et quidem in ecclesia parochiali sancti Aloisii, coram parocho eiusdem ecclesiae, quia Maria tunc temporis putabat sese in ista parochia habere verum domicilium. Nunc vero Maria contendit hanc suam persuasionem non correspondisse veritati, hanc rationem adducens: ipsam tempore celebrationis nuptiarum fuisse aetate minorem, ipsiusque patrem Paulum, cuius domicilium participaverat, tunc temporis non amplius domiciliatum fuisse Gratianopoli, sed illam urbem iam iam definitive reliquisse, novumque domicilium in pago Bordy-Chakir in parochia « De la Manouba » archidioecesis Carthaginiensis, sibi acquisivisse.

Quoad quaestionem, quis parochus in casu fuerit competens ad assistendum matrimonio Mariam inter et Marcellum, imprimis omnino exclusa est parochia *Claix*, ubi pater actricis possidebat domum quandam, in qua, rusticationis causa, per aliquot menses commoratus est; ceteroquin ibi nuptiae non sunt celebratae, nullamque ad hoc delegationem parochus loci dedit. Sed et quaestio, an Paulus Reynier in Bordy-Chakir domicilium vel saltem quasi-domicilium habuerit tempore nuptiarum filiae, potest praetermitti. Etenim matrimonium de quo agitur ibi non est contractum, et tale domicilium in Bordy-Chakir, si esset revera a Paulo acquisitum, non eo ipso secumfert amissionem domicilii Gratianopoli, cum quis eodem tempore possit habere duo domicilia in diversis locis. Unica proinde quaestio est an pater actricis, qui simul cum suis fratribus sanationis causa villam in Bordy-Chakir emit ibique per menses hiemales commorari solebat, domicilium *Gratianopolitanum*, in qua urbe nuptiae celebratae sunt, pro semper reliquerit et perdiderit. Matrimonium in casu tunc tantum declarari potest nullum, si certo probari potest, Paulum, tempore celebrati matrimonii filiae minoris, revera ***amisisse*** domicilium in dicta urbe, ideoque parochum ecclesiae S. Aloisii non fuisse competentem ad assistendum matrimonio coram ipso contracto.

Ius quoad requisita absolute necessaria ad constituendum verum domicilium est notissimum. Duo sunt elementa constitutiva: ***factum habi-***

tationis et intentio seu animus perpetuo in illo loco manendi, nisi causa quaedam alio avocet. Item in iure indubium est, quod domicilium solummodo per easdem causas quibus acquiritur, amittatur, scilicet per actualem discessum e loco domicilii, et animum non redeundi: aliis verbis, domicilium amittitur si tum factum habitationis, tum intentio manendi cessant De quo celeberrima Instructio pastoralis Eystettensis (ed. V. p. 396) haec habet: « Quemadmodum autem domicilium non acquiritur, nisi animo « et facto, ita illud non amittitur nisi per utrumque, per ipsum nempe « discessum cum animo non redeundi... Igitur qui discessit cum animo « redeundi illudque servandi, illud non amittit ». Sed quoad hoc notant Doctores, quam doctrinam et fori praxis observat, quod, quando quis domicilium per habitationem cum intentione ibi perpetuo manendi acquisivit, hoc non censetur amissum, etsi ille per menses et annos a loco abierit, nisi *certe constet*, eum de facto abiisse cum indubia intentione pro semper locum habitationis relinquendi. Quare animus non redeundi non est praesumendus, sed certis et claris argumentis probandus. Iura enim quaesita, quae iuribus tertii non obstant, uti favorabilia censentur, et non amittuntur, nisi contrarium clare probetur. In tali casu sufficiunt etiam leves probationes, imo tenuia indicia, quod domicilium propter deficientem intentionem non sit amissum. Hinc sola domus vel immobilium possessio, quae per se sola non valent constituere seu inducere domicilium, in defectu aliarum probationum sufficiunt ad probandum animum *non dimittendi* pro semper domicilium acquisitum, donec certa argumenta contrarium evincant: ita unanimiter docent Doctores. Porro cum quis ibi domicilium censeatur habere ubi lares, rerumque ac fortunarum suarum summam constituit, haec translatio non censetur verificata, si quis ab uno loco in alium sive familiam sive rerum ac fortunarum suarum summam non *vere* vel *totaliter* transtulerit. Quare et doctissimus episcopus Brixiensis Aichner *(Compendium Iuris eccl.*, p. 576) docet: « Ex eo quod quis alio se transtulerit ibique domicilium constituerit, « haud necessario sequitur dimissum fuisse ab ipso domicilium hactenus « possessum, quia discedens res ita potuit disponere ut habeat... duo « domicilia vera ».

Demum, uti recte dicit Defensor vinculi apud H. S. T. in suis animadversionibus ad causam praesentem, attenta domicilii notione eiusque elementis constitutivis, nihil impedit quominus ad servandum domicilium iam acquisitum, sufficiens habeatur intentio ex parte patrisfamilias servandi domicilium illud *pro familia sua*. Hinc iam citatus Aichner (docet l. c. p. 574): « Quamdiu hoc in loco (domicilii comparati) habi- « tationem sibi *vel* familiae suae destinatam retinet, absentia longior

« licet, per se sumpta non sufficit ad efficiendam domicilii veri transla-
« tionem ».

Applicando haec principia iuris notissima ad casum de quo agitur, dicendum est, non esse plene probatum patrem actricis per acquisitionem domus atque habitationem salutis causa in pago Bordy-Chakir vere amisisse domicilium suum Gratianopolitanum. Quapropter parochus ecclesiae S. Aloisii censendus erat competens ad assistendum nuptiis filiae minoris Pauli Reynier, ita ut sit decernendum, impedimentum clandestinitatis haud obstare validitati matrimonii Mariam inter et Marcellum contracti. Id autem sequitur ex sequentibus factis, argumentis, indiciisque in actis processus contentis.

Paulus Reynier (natus Gratianopoli, et mortuus in Claix anno 1907) possidebat Gratianopoli fabricam quandam cum domo habitationis pro se suaque familia. Dominium huius fabricae domusque habitationis de iure et de facto erat apud Paulum usque ad mortem suam, licet, aliquibus annis ante mortem, partem fabricae fratribus concesserit, administrationis causa, dum proprietatem *domus* sibi soli reservavit.

Quocirca Paulus summam rerum ac fortunarum suarum alio non transtulit, sed eam retinuit in eodem loco, scil. Gratianopoli. Ipsa actrix ad rem testatur: « Toute la fortune de mon père était dans la maison « Reynier ».

Porro Paulus, post acquisitionem domus in Bordy-Chakir, non solum retinuit fabricam, etsi postea una cum fratribus, et domum habitationis cum omnibus immobilibus, sed etiam pars familiae suae remansit Gratianopoli, in eodem domicilio, et pater tempore aestivo illuc, licet solummodo semper per breve tempus, redire solebat, ita ut praesumendum sit, eum non habuisse animum relinquendi pro semper hoc suum domicilium. Etsi probari posset - quod non esse factum infra dicetur - Paulum in Bordy-Chakir fortunarum centrum constituisse, tamen non consequeretur, domicilium Gratianopolitanum ideo esse exclusum et extinctum, cum ad summum dici posset, eum habuisse coaequale ius in utroque loco et hinc duplex domicilium. Circumstantiae autem accidentales, quod Paulus non valuerit negotia fabricae gerere in loco ipso neque omnes fructus perceperit, non mutant substantiam dominii: a Gratianopoli, uti centro summae rerum ac fortunarum suarum, solummodo corporaliter fuit separatus propter valetudinem adversam, et post recuperatam salutem semper redire potuisset, id quod ei certo in votis erat, quia iam amor patriae nativae et officium patrisfamilias eum ad hoc impellere debuerunt.

Deinde finis, ex quo Paulus illam domum in Africa emit, erat sola restitutio salutis sub coelo favorabili, tempore hiemali. Aegrotus igitur,

ex causa de sua natura *temporanea*, quae animum *perpetuo* relinquendi suum domicilium Gratianopolitanum non includit, habitationem in Bordy-Chakir elegit.

Audiatur ad rem Card. de Luca Disc. I, *de matr.*, n. 10, dicens: « Ideoque totus punctus causae consistebat in dicta inspectione, super « substantia scil. domicilii, et an istud contractum dici possit ad effectum « administrationis huius sacramenti, quod aliquam habuit peculiarem « qualitatem desiderantem domicilium vere ac legitime contractum, *adeo « ut non sufficiat illud accidentale seu occasionale*, quod pro aliorum « sacramentorum administratione sufficit etiam in viatoribus ac peregri- « nis vel in *iis qui gratia curationis*, seu recollectionis fructuum *aut pro « aëris beneficio in villa seu alio loco quamvis notabili tempore moram « trahant* ».

Ergo causa quae Paulum impulit ad alio divertendum ex urbe Gratianopolitana, de sua natura non erat perpetua, et hinc non poterat secumferre extinctionem domicilii acquisiti, sed e contrario praebet indicium gravissimum pro animo istud retinendi.

Ipsa sententia appellata, quae, ut concluderet pro domicilii Gratianopolitani amissione, examinavit spatia temporis quibus Paulus eiusque familia, durante periodo qua aëris beneficio fruebatur sive in Bordy-Chakir sive in Claix, Gratianopoli commoratus est, redarguit actricem et testes, quod in id intendissent ut tempora commorationis imminuerent. At insuper notandum est, effluere ex diariis a matre actricis conscriptis, quod annis immediate matrimonium praecedentibus, nempe annis 1904-1905, Paulus cum sua familia Gratianopoli commoratus est, *quatuor circiter menses* anno 1904, et *tres fere menses* anno 1905. Has autem commorationes, utpote provenientes ex *causa accidentali et transitoria*, nempe ex Pauli eiusque filiorum infirmitate, sententia nullo in calculo habuit relate ad animum continuandi domicilium Gratianopolitanum. Licet igitur habitatio in Bordy-Chakir ob Pauli adversam valetudinem non constituat pro iudice primae instantiae causam accidentalem et transitoriam, figurae domicilii expertem, tamen habitatio in domicilio certe acquisito ex eadem causa fuit iuxta eundem iudicem indubie transitoria et *inepta* ad animum ostendendum non deserendi domicilium ipsum, quamvis Augustus Reynier deposuerit: « Il (Paulus) se sentait aussi bien chez lui dans le « deux villas que dans son hôtel de Grenoble ». Ex praetensa accidentali commoratione Gratianopoli iudex non potuit concludere pro amissione domicili. Nam in iure est notissimum, absentiam a loco etsi per annos protractam nullam praesumptionem gignere pro amissione domicilii: a fortiori ergo nocere non possunt repetiti reditus in locum, licet

ex causa accidentali provenientes. Huiusmodi enim reditus, si revera transitoriam haberent commorandi causam, etsi non possent ostendere animum servandi domicilium, tamen nullo modo probare valerent, ***quod animus domicilium servandi fuerit amissus,*** prouti facit sententia. Optime ad rem animadvertit vinculi Defensor: « In themate non est probandum, « num Paulus tempore matrimonii filiae suae ***conservaverit*** Gratianopo- « litanum domicilium, cum hoc sit praesumendum, sive quia domicilium « semel acquisitum non intelligitur amissum donec contrarium probetur, « sive quia matrimonium est validum praesumendum: sed ex adverso « rigorose est constabiliendum, Paulum domicilium Gratianopoli facto et « animo ***amisisse***, quod est omnino ab alio diversum ».

Si porro sententia appellata argumentat, quod commoratio Pauli in Claix nec figuram domicilii vel quasi-domicilii habuerit, quia commoratio ibidem non excesserit tempus trium vel quatuor mensium, et electa fuerit unice rusticationis causa, dum e contra locus Bordy-Chakir uti verum domicilium censendus sit, etiam haec argumentatio omnino vitiosa et falsa est. Nam testante medico ***eadem causa*** Paulum impellebat ad ***utrobique*** vivendum, nempe fruendi aëris beneficio. Quare si in ***uno*** loco domicilium ***non*** acquisivit, ***nec in altero,*** quoniam in utroque casu rationes commorandi erant eaedem, quo in casu neque longiora minorave spatia commorationis constituunt differentiam essentialem.

Nec dicatur, Paulum possedisse in Bordy-Chakir villam vineasque, ideoque eum constituisse ibi fortunarum suarum centrum. Nam neque villa neque vineae constituebant patrimonium exclusivum Pauli, sed illa possidebat una cum fratribus Augusto et Henrico. Henricus enim deponit: « Ce n'est pas la maison Reynier qui est propriétaire en Tunisie. « Bordy-Chakir est une proprieté de famille ». Iamvero ex eo quod bona illa pertinebant non ad ***domum*** Reynier, sed ad ***familiam*** Reynier, scil. ad fratres Reynier, sequitur Paulum non constituisse inibi familiam suam tamquam in centro fortunarum suarum.

Praetermitti potest probatio praetensi domicilii in Bordy-Chakir ex civilitate eum in finem a Paulo acquisita, ut ibi filios stipendia merentes secum haberet. Hanc nempe inscriptionem fuisse fictitiam demonstrat factum quod secretissime facta fuerit, ita ut praeter coniuges Reynier huiusque fratres nemo alius, ne ipsa actrix quidem, de ea notitiam habuerint. Ceterum iterum dicendum est, domicilium praetensum in Bordy-Chakir nullum habere influxum in causam. Etsi enim Paulus ibi domicilium habuisset, tamen ideo non excluderetur domicilium Gratianopolitanum, minime vero per acquisitionem novi domicilii probaretur amissio domicilii antea acquisiti.

In actis elementa desunt, ex quibus certe probari potest, Paulum habuisse intentionem pro semper valedicendi domicilio suo Gratianopoli acquisito: ex adverso multa habentur argumenta ex quibus animus domicilium Gratianopolitanum retinendi deduci potest. Depositiones autem testium, licet omnes sint iuratae, in re non sunt eiusdem valoris. Etsi nequeat dici, actricem *non* esse fide dignam, tamen eius depositiones, utpote in re propria factae, sunt nullius vel minimi tantum valoris. Parochus loci Claix a iudice interrogatus, « Croyez-vous à la véracité de « Madame de Chalonge, spécialement dans le réponses dont vous avez « entendu la lecture? », respondit: « Je n'y crois pas, parce que j'ai « l'impression qu'elle a répondu de façon à éviter le domicile de Gre- « noble ». Nec potest obiici, depositiones actricis esse factas sub iuramento, cum doceat Instr. Austr. § 169: « Iusiurandum a coniugibus « praestitum, aeque ac eorum confessio, probationem de impedimento « obtinente suppeditare aut supplere nequit ». Illi porro testes qui sunt officiales fabricae familiae Reynier, et saepe iisdem omnino verbis utuntur quoad domicilium Pauli, dum ex alia parte in non paucis adiunctis discrepant a depositionibus aliorum testium, non sunt immunes ab omni suspicione seu non sunt omni exceptione maiores. Idem dicendum videtur de ultimis depositionibus medici et fratrum actricis quoad intentionem Pauli relinquendi pro semper domicilium Gratianopolitanum, vel saltem rationabiliter dubitari potest de valore talium probationum relate ad decisionem iudicis.

Ex voluminosis actis processualibus sufficit allegare nonnullas depositiones, ex quibus directe vel indirecte concludi potest vel debet, Paulum non habuisse intentionem perpetuo relinquendi suum domicilium Gratianopolitanum. Actrix ipsa testatur, ne proclamationes quidem matrimonii esse factas in parochia Manuba, in cuius districtu situs est locus Bordy-Chakir, nec dispensationes a bannis esse datas ab archiepiscopo Carthaginensi. Interrogata enim a iudice, « Votre mariage a-t-il été « annoncé dans sa (du curé de la Manuba) paroisse? Ou du moins « a-t-il été demandé dispense des bans à l'archevêque de Carthage? », respondit: « Non, mon mariage n'a pas été annoncé dans la paroisse. On « n'a pas non plus demandé de dispenses à l'archevêque de Carthage ». Interrogata porro, « Avait-il (pater actricis) là (in Bordy-Chakir) des inté- « rêts, une exploitation à surveiller, ou bien y venait-il simplement « pour passer la belle saison et par raison de santé? », respondit: « Il y « a eu autrefois quelques signes, mais ce n'etait pas à proprement « parler une exploitation. *Il y allait villegiaturer* ». Iamvero ex eo quod Paulus in Bordy-Chakir commoratus est solummodo rusticationis causa,

sequitur eum ibi non habuisse domicilium neque deseruisse domicilium antehac habitum.

Pro non derelictione domicilii Gratianopolitani stat etiam possessio domus propriae, quae semper mansit parata pro Pauli suaeque familiae habitatione. Nam actrix ad interrogationem iudicis, « Pendant ce temps « (sc. post celebratas nuptias) où trouviez-vous alors à vous installer? », deponit: « À Grenoble, rue Marchal-Rode, dans la maison que mon père « avait fait construire en même temps que la fabrique. *Elle était toute « meublée* ». Constat Paulum non locasse domum suam Gratianopolitanam; nam actrix iudici interroganti, « N'a-t-on pas eu l'intention « de louer votre habitation rue Marchal-Rode? », respondit: « Oui, « on a eu l'intention, mais mon père *ne l'a pas fait* sur les instances « de mon oncle Auguste.... ». Causa autem ob quam Paulus domum non locavit, scilicet preces fratris sui, non valet tollere vim argumentationis, cum Paulus de facto proprietatem domus suae continuaverit. Cum animo Pauli retinendi domicilium possessum quadrat etiam confessio actricis: « Toute la fortune de mon père était dans la maison Reynier ». Summa proinde fortunarum patris erat Gratianopoli. Ideo quoque matrimonium civile sine ulla difficultate contractum est Gratianopoli. Actrix ipsa hoc testatur: interrogata enim a iudice, « Où le mariage « civil entre vous et Monsieur de Chalonge s'est-il célébré? », deposuit: « À la mairie de Grenoble »; et interrogata: « Avez-vous rencontré quel- « ques difficultés à le célébrer a Grenoble? », respondit: « Aucune. On ne « m'a rien demandé, touchant le domicile, parce qu'on croyait que le « domicile de la maison Reynier est rue Marchal-Rode ». Nisi autem Paulus de facto et de iure Gratianopoli suum domicilium habuisset, iuxta legem Gallicam, contractus matrimonialis civilis in hac urbe valide iniri non potuisset. Quod denique actrix cum universa familia Reynier Gratianopolim etiam post nuptias celebratas atque post mortem Pauli consideret uti domicilium suum, probat factum habitationis usque ad hanc diem; de quo testatur actrix ipsa: « Les deux premiers hivers nous « sommes allés en Tunisie, mais depuis... nous sommes restés à Gre- « noble ».

Ex depositionibus parochi ecclesiae S. Aloisii, in qua actricis nuptiae celebratae sunt, sufficit adnotare nonnullas. Quando Paulus erat graviter aegrotus, iacebat in domo sua, ubi parochus eum visitabat. Praeterea testatur idem parochus, quod putet se vidisse Mariam suscipientem sacramenta in ecclesia S. Aloisii, et quod haec ecclesia semper considerata fuerit tamquam ecclesia parochialis familiae Reynier; quare mater tractabat etiam cum eius parocho, quando eius filius suscepit primam

s. communionem, atque familia contribuit summam pecuniae annalem pro cultu divino eiusdem ecclesiae. Accedit quod mater actricis de formalitatibus matrimonii a filia contrahendi directe agebat cum parocho ecclesiae S. Aloisii, quin ullum dubium oriretur de eius domicilio seu de competentia parochi.

Testante ipsa matre actricis, secundum opinionem publicam Paulus semper habuit suum domicilium Gratianopoli. Marcellus de Chalonge autem, reus in causa, deponit Paulum Reynier cum sua familia in domo Gratianopolitana commoratum esse circa sex menses et domum fuisse complete exornatam ac instructam pro receptione hospitum. Quapropter ait: « Mon impression est que nous avons toujours considéré la famille « Reynier comme de Grenoble, et qu'elle se considerait elle-même comme « telle ». Et iterum: « J'ai toujours cru qu'on avait célébré le mariage à « St-Louis, parce que c'était la paroisse », adiiciens se numquam aliquid audivisse de relinquendo domicilio Gratianopolitano.

Augustus Reynier, Pauli frater, deposuit fratrem suum Gratianopoli aedificasse fabricam et domum pro se suaque familia, eum post suum discessum in Africam sibi reservasse fructus fabricae, neque retraxisse suam sortem, sed post aegrotationem rediisse *saepissime* Gratianopolim: « Après sa maladie il venait très-souvent à Grenoble: ma belle-« sœur y venait plus souvent ». Interrogatus a iudice: « Avez-vous eu « quelques doutes sur la validité du mariage de Chalonge relativement « au domicile de la future? », respondit: « Aucun doute ».

Henricus Reynier, alter frater Pauli, iudici interroganti, « Mr. Paul « Reyner n'a-t-il pas continué à gérer les intérêts de la maison Reynier, « en surveillant l'exploitation agricole de Tunisie, quand sa santé l'obli-« gea à y passer l'hiver? », respondit: « Ce n'est pas la maison Reynier « qui est propriétaire en Tunisie; Bordy-Chakir est une propriété de « famille ». Iterum interrogatus: « L'hotel rue Maréchal-Rode, résidance « de Mr. Paul Reynier, à qui appartenait-il? », respondit: « L'hôtel lui « appartenait ».

Testis Ioanna Gillet de Chalonge, rei mater, arbitratur filium suum considerasse Mariam Reynier uti Gratianopolitanam, et ad interrogationem iudicis: « La maison de Grenoble donnait-elle l'impression que l'on « était vraiment *chez soi*, un centre de ses relations et de ses affaires », respondit absolute: « Oui ». Eadem testis profitetur se non habuisse minimum dubium de validitate matrimonii.

Plurimum valet depositio Francisci Berve, vicarii ecclesiae S. Aloisii, qui fecit inscriptiones in libris parochialibus. Is enim testatur se non habuisse ullum dubium quoad domicilium Gratianopolitanum familiae

Reynier, seseque stupefactum fuisse, quando audierit dominam De Cha longe contendere invaliditatem matrimonii.

Praetermissis aliis testibus, qui directe vel indirecte idem testantur, profertur adhuc testimonium Adalberti Chaperon, curati paroeciae Claix, ubi Paulus cum sua familia per aliquos menses aestivos commorabatur: « J'étais persuadé que Mr. Paul Reynier, étant le maître principale de « l'usine, avait forcément son domicile à Grenoble ».

Haec omnia igitur testimonia in hoc unum conveniunt, quod Paulus Reynier in terram Tunetanam se contulit de consilio medicorum propter adversam valetudinem, seu ex unica causa sese curandi, et quod nunquam habuit animum domicilium Gratianopoli acquisitum in perpetuum deserendi.

Tota fortuna domus Reynier nec traslata fuit in locum Bordy-Chakir, nec fuit cessa aliis; domus habitationis Gratianopoli, pro familia Reynier destinata, eadem suppellectili ornata mansit ac antea, et Paulo familiaeque suae pro tempore commorationis Gratianopoli semper hospitium praebebat. Etsi Paulus ob infirmitatem suam hunc locum suum nativum solummodo ad tempus incolere poterat, tamen habebat animum conservandi illam domum *pro familia sua*, id quod satis demonstrat animum domicilium non pro semper dimittendi. Hoc probatur etiam ex eo quod habuit intentionem hanc domum donandi filio suo primogenito, sicuti et sententia appellata fatetur: « Qu'il (Paulus) laissât le « mobilier à l'hôtel de Grenoble, *cela* prouve qu'il le pouvait, étant riche, « et en vue des siens plus tard, non qu'il fût décidé à se réinstaller à « demeure ». Idem demonstrant persuasio familiae Reynier quod solus parochus S. Aloisii esset competens quoad assistentiam celebrationi nuptiarum, et dispensatio archiepiscopi ab impedimento consanguinitatis.

Nec valet obiicere quod familia Reynier ideo elegerit locum celebrationis nuptiarum Gratianopoli, quia opifices fabricae habuerint intentionem offerendi die nuptiarum donum pretiosum, uti affirmant actrix et nonnulli alii testes. Nam ex diariis matris actricis resultat quod, die 29 aprilis 1906 statuta fuit celebratio matrimonii Gratianopoli, dum propositum offerendi donum nonnisi mense augusto rescitum fuit. Celebratio proinde matrimonii Gratianopoli fabricae addictis praebuit *occasionem* donum *offerendi*, at doni oblatio nequaquam fuit causa ob quam nuptiae in dicto loco *celebratae* sunt.

Neque omittendum est argumentum desumptum ex eo quod Paulus expresse manifestavit voluntatem, ut corpus suum in sepulcro sibi suisque Gratianopoli extructo sepeliretur, et de facto omnia funeralia celebrata sunt in parochia S. Aloisii, in qua habitationis domus est sita.

Ex his aliisque causis omnino constat, Paulum nequaquam habuisse animum domicilium Gratianopolitanum pro semper dimittendi. Etsi autem haec res adhuc esset dubia, tamen non probatum est contrarium, nempe Paulum revera habuisse firmam intentionem relinquendi in perpetuum domicilium suum Gratianopoli acquisitum: quare praesumptio stat semper pro *conservatione* huius domicilii, ergo etiam pro *validitate* matrimonii.

Quibus omnibus perspectis et sedulo perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores, pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et sententiamus: ***Non constare de matrimonii nullitate in casu,*** seu ad propositum dubium ***negative*** respondemus, statuentes praeterea actricem teneri ad omnes expensas.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes, procedant ad normam ss. Canonum et praesertim cap. 3. sess. XXV, *de Ref.* Concilii Tridentini, iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis extitura sunt.

Romae, die 17 iulii 1911.

Franciscus Heiner, *Ponens.*
Ioannes Prior
Aloisius Sincero.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

SECRETARIA STATUS

EPISTOLA.

AD R. P. EZECHIELEM E S. CORDE IESU, CARMELITARUM EXCALCEATORUM PRAEPOSITUM GENERALEM, QUI BEATISSIMO PATRI, DEVOTIONIS ERGO, VOLUMINA OPERUM SPIRITUALIUM S. IOANNIS A CRUCE, ITERUM EDITA, REVERENTER OBTULIT.

Rmo P. Generale,

Veramente graditi sono giunti al Santo Padre i volumi contenenti le opere spirituali di S. Giovanni della Croce e l'affettuoso indirizzo col quale la P. V. Gliene faceva devoto omaggio in nome dei suoi confratelli e sudditi. Sono libri pieni di celeste sapienza, di utili ammaestramenti per le anime desiderose di cristiana perfezione, ed Ella ha fatto opera di santo apostolato curandone con questa nuova edizione una più larga diffusione.

Nell'esprimerle pertanto, per mio mezzo, i sensi del grato Suo animo, l'augusto Pontefice invia a V. P. ed all'intiero Ordine l'apostolica benedizione, pegno delle celesti grazie che su tutti invoca abbondantissime.

Con sensi di ben sincera stima passo, dopo ciò, al piacere di raffermarmi

Di V. R.

Roma, li 20 ottobre 1912.

Affmo nel Signore
R. Card. Merry del Val.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE DEL CONCILIO.

AVVISO DI CONCORSO.

Si notifica che nella Segreteria della sacra Congregazione del Concilio avrà luogo il concorso all'ufficio di Scrittore. Tale concorso si terrà nell'aula della stessa Segreteria il giorno 16 del prossimo mese di dicembre alle ore 8 $^1/_2$.

Tutti quelli che desiderassero prendervi parte dovranno non più tardi del 10 del medesimo mese di dicembre, presentare la domanda con i documenti relativi.

Roma, 9 novembre 1912.

O. Giorgi, *Segretario.*

SEGRETERIA DI STATO.

NOMINE.

Con biglietto della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

19 Ottobre 1912. — L'Emo Sig. Cardinale Ludovico Billot, ***fra gli eminentissimi Porporati appartenenti alla S. Congregazione dei Riti.***

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Protonotario apostolico ad instar participantium:

12 Ottobre 1912. — Il Rev. Dott. D. Nicola E. Navarro, Rettore del Seminario arcivescovile di Caracas.

Prelati Domestici di S. S.:

11 Ottobre 1912. — Mons. Benedetto Rieg, Rettore del Seminario di Rottemburgo.

28 Ottobre. — Il Rev. D. Napoleone Giuseppe Roulleaux, della diocesi di Alexandria nella Luisiana.

Con biglietti della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti Soprannumerarii di S. S.:

9 Ottobre 1912. — Mons. Vincenzo Lopez Aveledo, dell'archidiocesi di Caracas.

— Mons. Edmondo Acuña, della medesima archidiocesi.

9 Ottobre 1912. — Mons. Marco S. Godoy, della medesima archidiocesi.
19 Ottobre. — Mons. Antonio Trajer, della diocesi di S. Ippolito.

Cameriere d'onore di S. S. in abito paonazzo:

12 Ottobre 1912. — Mons. Giacomo Rossi, della diocesi di Bergamo.

ONORIFICENZE.

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

11 Ottobre 1912. — Al Sig. Giovanni Marjoribanks Egerton, domiciliato a Firenze.
21 Ottobre. — Al Sig. Conte Leone Gastone du Coëtlosquet, della diocesi di Nancy.
28 Ottobre. — Al Sig. Don Francesco de Silva y Fernandez de Henestrosa, Marchese di Zahara.

Il Cavalierato dell'Ordine Piano:

28 Ottobre 1912. — Al Sig. Don Aurelio Gomez Gonzalez, Sindaco di Burgos.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

5 Settembre 1912. — Al Sig. Santos Unzué, dell'archidiocesi di Buenos-Aires.
16 Ottobre. — Al Sig. Barone Deodato de Laburgade de Belmont, della diocesi di Montauban.
24 Ottobre. — Al Sig. architetto Enrico Mellet, dell'archidiocesi di Rennes.
— Al Sig. architetto Arturo Regnault, della medesima archidiocesi.
28 Ottobre. — Al Sig. Felice Michel, Presidente delle Conferenze di di S. Vincenzo de' Paoli, nell'archidiocesi di Reims.
— Al Sig. Giulio Périnet, Presidente onorario del Tribunale di Reims.
— Al Sig. avv. Augusto Palle, della anzidetta archidiocesi.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

29 Ottobre 1912. — Al Sig. Pietro Andereggen, già Sergente maggiore della Guardia Svizzera.
– Al Sig. Augusto Imsand, Sergente maggiore della Guardia Svizzera.

NECROLOGIO.

29 Ottobre 1912. — Mons. Benedetto Murua y Lopez, Arciv. di Burgos.
3 Novembre. — Mons. Francesco Jarrin, Vescovo di Plasencia.
9 Novembre. — Mons. Francesco Baldassarri, Vescovo di Imola.
14 Novembre. — L'Emo Sig. Card. Alfonso Capecelatro, Arciv. di Capua.

SACRA ROMANA ROTA.

PAG.

I. *Colonien.* Nullitatis matrimonii (Ziebe-Laube). - *1 iulii 1912* . . . 670

II. *Gratianopolitana.* Nullitatis matrimonii (Reynier-de Chalonge). - *17 iulii 1911*. 675

SECRETARIA STATUS.

EPISTOLA.

Ad R. P. Ezechielem e S. Corde Iesu, Carmelitarum Excalceatorum Praepositum generalem, qui beatissimo Patri, devotionis ergo, volumina operum spiritualium S. Ioannis a Cruce, iterum edita, reverenter obtulit. - *20 octobris 1912* 686

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. S. Congregazione del Concilio. *Avviso di concorso* 687

II. Segreteria di Stato. *Nomine. Onorificenze* 687

III. Necrologio 688